

Afgiftekantoor
1700 DILBEEK 1

Driemaandelijke
nieuwsbrief van de
werkgroep
STRAATKINDEREN
VAN ALAGOINHAS
1 ste trimester 2008
12e jaargang nr. 1

V.U. Piet Paul
Zonnekouter 16
1700 DILBEEK

P708281

Pastoral Do Menor Nieuwsbrief

België-Belgique
P.B.
1700 DILBEEK 1
2/2788

Itterbeek, 23 maart 2008.

Beste Vrienden van Freddy,

Op maandag 17 maart, één week vóór Pasen, vertrekt Lea Goven-Klapdorp, de moeder van Freddy, op verkenningsreis naar Alagoïnhas. Een lang gekoesterde levensdroom gaat hiermee in vervulling.

Met haar zesentachtig jaar ziet ze er niet tegen op de lange vliegtuigreis en de brutale klimaatsprong, van druilerige winter naar tropische zomer, te ondernemen, om het levenswerk van Freddy met eigen ogen te aanschouwen.

We weten uit eigen ervaring, dat de werkelijkheid toch nog altijd iets anders is, dan de voorstelling die we er ons in gedachten van gevormd hadden. Een moeder voelt, beter dan wie ook, wat een kind meemaakt, ook wanneer dit slechts af en toe, bij een schaars weerzien, kan verwoord worden.

Na al die jaren weet Lea echter, ook door datgene wat wijlen haar man, Simon Goven, hierover vertelde, hoe de site tot stand kwam en hoeveel werkkraft en inzet het vergde om uit te groeien tot het huidige school- en jeugdcentrum.

Niettemin zal het voor haar zeker een verrassing zijn, plots omringd te worden door honderden blijde kinderen, die met hun zuiderse vrolijkheid alle zorgen en miserie van zich af weten te zetten.

De paasweek wordt so-wie-so een afro-latijnse feestweek, waarbij onze koele kerkelijke ritus slechts een kale bedoenig is.

We zijn ervan overtuigd dat het ook voor Freddy een énige gebeurtenis wordt, een belevenis waarvan ze allebei nog lang zullen nagenieten.

Bij deze wensen wij Lea en Freddy, evenals Chris en Danny, zijn zus en schoonbroer een hartelijk en gezellig weerzien !

De Redactie,

Website is verhuisd naar : <http://nbpastoral.alfapapatwo.be>

Pastoral do Menor de Alagoinhas

BR 101, Km 101 - Caixa Postal 48
48100-000 - Alagoinhas - Bahia
Fone (075) 442-1948
Fax (075) 422-2362
C.G.C. 16.130.585/0001-02
Insc. Estadual 37.186.366-NO

Alagoinhas, 22 maart 2008.

Beste vrienden van onze "Pastoral do Menor de Alagoinhas",

Twee maand geleden startten we met het nieuwe werkjaar. Na een welverdiende rust voor onze opvoeders en personeel, hervatten we de werkzaamheden met de inmiddels traditioneel geworden vormingsweek. Alle 59 werkkrachten (personeel en vrijwilligers) daagden op. Het zijn heel intense dagen geworden. Er werd gezwoegd, hard gewerkt maar ook veel plezier gemaakt. Het centrale thema luidde: «Hoe ons beter en doeltreffender organiseren en opstellen om zo de pedagogische omlijsting beter tot zijn recht te laten komen!».

Onmiddellijk hierna volgden twee weken van planning en programma's uitwerken. Het gebeurde per sector; alles werd op papier gezet, de verantwoordelijkheden werden verdeeld, de jaarkalender opgesteld met afspraken voor vormingsdagen, vieringen, vergaderingen van de verschillende werkgroepen, enz...

De elfde februari, verleden week maandag, ontvingen we dan onze kinderen, tieners en jongeren van alle programma's met uitzondering van « Arte pela vida » (Kunst voor het leven) dat pas op 3 maart zal starten. Ook het werk met de ouders hernam ten volle zijn activiteiten. De jongens en meisjes waren enorm gelukkig en blij terug te mogen komen want voor hen was de verlofperiode toch wel wat te lang uitgevallen. De eerste week werd, en dit is ook al traditioneel geworden, de integratieweek. Zich (opnieuw - voor de tweedejaars) inleven in de pedagogiek en in het reilen en zeilen van de « Pastoral do Menor de Alagoinhas »

De voornaamste verandering is de leeftijdsgrens voor de leerlingen van onze beroepsschool. Ze werd verhoogd, in plaats van tot 18 jaar werd zij opgetrokken tot 20 jaar. Ook zullen we een afzonderlijke beroepsopleiding in het leven roepen voor de schrijnwerkerij. Zoals het programma « Arte pela Vida » zal ook zij starten vanaf 3 maart. De opleiding wordt opgesteld met een cyclus bestaande uit modules (praktijkpakketten), elk goed voor twee a drie maand. We beginnen met 3 jongeren in de voormiddag en 3 jongeren in de namiddag. Na deze twee of drie maand gaan deze op stage en komen er 6 anderen in de plaats. Opnieuw, na de vooropgestelde tijd, komen de eersten terug voor het tweede opleidingspakket en gaan de andere 6 op stage. De cursus belooft hoogstwaarschijnlijk eveneens, zoals alle andere, twee jaar. Er zal in het beginstadium veel meer aandacht worden besteed aan de handvaardigheid dan aan de machinale opleiding.

Nu, even terug gekomen op de inhoud van mijn artikeltje in vorig boekje. Herinner je (jullie) je nog... de hongerstaking van bisschop Dom Luís Cappio. Wel, gelukkig heeft de man zijn actie eind december stopgezet. Of liever... zijn familie deed het. Toen hij aan uitputting gedurende een miscelebratie ineen stuikte, namen zijn broers en zussen de beslissing hem naar het ziekenhuis te voeren. Hij bleef enkele tijd geïnterneerd en bij herstel kondigde hij het eind van zijn actie aan. Voor de meeste mensen was het een wijs besluit en wisten de vrienden dat zijn actie wel de nodige vruchten zou afwerpen. Heel het project rond de «Sint Franciscus-Stroom» zou nooit meer dezelfde kunnen zijn als wat de regering en de voorstanders van de megalandbouw hadden beoogd. En zó voelen we het vandaag ook aan! De werken gaan uiterst traag vooruit. Het samengesprek en de openbare discussies met de wetenschapswereld en met de sociale betrokkenen en organisaties zijn hernomen. Het wordt natuurlijk alleen nog afwachten wat het uiteindelijke resultaat hiervan worden zal. Wat zeker en vast mag gesteld worden is dat er zeker rekening zal gehouden worden met de plaatselijke bevolking. (voor het grootste gedeelte bestaande uit heel eenvoudige en arme mensen) Het zal (zo laat het zich ten minste aanvoelen) niet meer gaan, alleen en uitsluitend, om winst of andere individuele voordelen !

Toch blijft Brazilië een land met enorme tegenstellingen wat betreft rijk en arm. De agressiviteit blijft maar aangroeien. Hoelang zal het gewone volk moeten verder leven met het bedelen van aalmoezen of met regeringsoplossingen die het assistentialistische niet weten te overbruggen? Zó blijft het leven, voor iedereen, maar even uitdagend en zelfs even gevaarlijk als voordien. Om dit nog eens te laten aanvoelen dacht ik dat het aangewezen zou zijn een klein maar diepgaand krantenartikeltje, hierover, over te nemen. Ik kreeg het een van deze dagen uit Nederland doorgestuurd. Ik citeer:

Rolex weg

Tik, tik, tik. Drie associaties borrelen op als ik aan vroeger denk. 'Hamertje Tik'. Het hongerige roodborstje, dat tegen het venster tikt. En de klok, die nergens zo tikt als thuis. Mijn moeder herinnerde me steevast aan die laatste betekenis, als ik thuiskwam uitpuffen van mijn alcoholrijke studentenbestaan. Maar met mijn verblijf in Brazilië heeft 'tik, tik, tik' er een nieuwe versie bij gekregen: namelijk het tikken met een revolver op de autoruit. Bandieten gezeten op motoren gebruiken het tikken als aansporing om waardevolle bezittingen af te dragen. Het is een populaire methode om automobilisten bij het stoplicht "uit te kleden".

De duopassagier tikt discreet met het schietijzer op het autoraampje, neemt onopvallend de buit in ontvangst en vervolgens scheuren de heren vrolijk weg. Het risico gepakt te worden is verwaarloosbaar klein. Herkenning is uitgesloten, want ook in Brazilië is de valhelm verplicht. Ikzelf ben gelukkig nog niet het slachtoffer geworden. Waarschijnlijk omdat ik een weinig aanlokkelijke prooi ben. Ik doe er alles aan om zo min mogelijk op te vallen. Ik rij in een oude bak, kled me sjofel en omhang me niet met edelmetaal. Maar lang niet alle Brazilianen weten weerstand te bieden aan de verleiding het salaris om te zetten in luxe. Vandaar dat we hier onlangs een heftige discussie beleefden, zoals die elf jaar geleden 'op een lager niveau' in Nederland woedde. Bisschop Muskens van Breda toonde destijds begrip voor de sociale minima, die een brood stelen. Daarmee gaf hij aanzet tot een nationaal debat: is diefstal gerechtvaardigd bij extreme armoede?

Hier begon het allemaal, toen Luciano Huck – de Braziliaanse 'Ruben Nicolai' - op klaarlichte dag in São Paulo bij een stoplicht zijn peperdure Rolex-horloge kwijtraakte aan twee 'motorschurken'. Huck had kort tevoren geluncht in een chique restaurant. Waarschijnlijk waren de bandieten getipt. Nu is dat op zich niet uitzonderlijk. Restaurantbezoekers worden wel vaker gerold. Enige tijd geleden ontdekte de directie van restaurant Rubayat, de tempel bij uitstek voor een goede biefstuk in São Paulo, dat een medewerker 'motordieven' van binnenuit in stelling bracht. De man belde via zijn mobiel door wie van de 'gasten' een Rolex om had. Sindsdien moet het personeel bij binnenkomst de zaktelefoon afstaan.

De flamboyante Huck besloot de beroving niet over zijn kant te laten gaan. In een krantenartikel luchtte hij zijn woede, onmacht en frustratie. "Waar zijn we als samenleving in beland? Binnenkort zijn we verplicht in een pantserauto naar de bakker te gaan. Er zit iets goed fout in ons land", brieste hij.

Schrijver en rapper Ferréz, die in Brazilië de status heeft van woordvoerder van de straatarme periferie, diende hem onmiddellijk van repliek. "Huck, hoe krijg je het in hemelsnaam voor elkaar met iets aan je pols rond te lopen, dat evenveel waard is als een paar huizen in een sloppenbuurt? Wat zit je nou te zeuren? Voor beide partijen is er sprake van een goede afloop. Het meest waardevolle is je niet ontnomen, namelijk je leven en zij hebben waar het om te doen was, je Rolex."

Daarmee was de nationale ophef geboren. Brazilië is sindsdien verdeeld in twee kampen. Grofweg: 'arm' links dat à la bisschop Muskens diefstal 'rechtvaardigt', omdat je in dit land nooit een kwartje wordt als je voor een dubbeltje geboren bent en 'rijk' rechts, dat stelt dat je met je fikken hoort af te blijven wat niet van jou is. De afstand tussen beide standpunten is onoverbrugbaar groot. Net als de twee werelden bij het stoplicht. De automobilist in zijn gloednieuwe auto, ramen potdicht, airco aan, muziekje erbij en gsm bij de hand. Buiten, bedelaars, verstoken van een fatsoenlijke schoolopleiding en gezondheidszorg. Ze kunnen tegenwoordig niet eens meer zien aan wie ze een aalmoes vragen. Alle nieuwe auto's zijn uitgerust met geblindeerd glas. Lang leve de onpersoonlijkheid. Zo kom je nooit dichterbij elkaar.

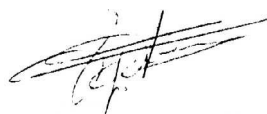
Frans Lindenkamp

(Uit "De Limburger" van zaterdag 8 december 2007)

Zo, hier zal ik het dan weer bij laten. Verder voor iedereen graag nog de beste wensen voor een diepgaande vastentijd. Dat het een tijd moge zijn van reflectie en hernieuwde inzet ten voordele van een meer rechtvaardige en menswaardige wereld. En zó zal Pasen zeker en vast een echt paasfeest zijn van diepe, echte en hechte mensen-solidariteit.

Met liefde en genegenheid,

Freddy Goven.

**De website is verhuisd. Nieuw adres: <http://nbpastoral.alfapapatwo.be>
Vragen, opmerkingen of suggesties kan je sturen naar : nbpastoral@alfapapatwo.be**

MINDERJARIGEN, MENSENRECHTEN EN BURGERSCHAP

Ivonilda Ferreira de Andrade*

Sociale uitsluiting is geen nieuw fenomeen. De oorzaken ervan zijn breder dan enkel de economische aspecten waar meestal naar verwezen wordt. Het proces van uitsluiting wordt ook in stand gehouden door de valse perceptie van minderwaardigheid van personen of groepen die zich "aan de rand" van de samenleving bevinden door personen of groepen die zichzelf beschouwen als zijnde superieur. Deze laatsten slagen er steeds weer in, van generatie op generatie, hun waarden en zienswijzen op te leggen aan de hele maatschappij. Een belangrijke taak in de strijd tegen de uitsluiting is het veranderen van deze sociaal en historisch vastgeroeste waarden en oordelen.

Binnen deze bredere context wil ik het hier hebben over de fundamentele rechten van de minderjarigen. Zij zijn het slachtoffer van deze verkeerde perceptie en waardevorming omdat ze nog altijd beschouwd worden als "minderwaardige" burgers, als personen die moeten begeleid en geleid worden omdat ze nog niet zelf hun eigen levenslot in handen zouden kunnen nemen. Het lijkt wel alsof zij geen fundamentele rechten hebben noch het recht op volwaardig burgerschap.

Als we spreken over miskening van rechten, is het nodig dat we preciseren over welke rechten we het precies hebben. In die zin is het belangrijk een onderscheid te maken tussen burgerrechten en fundamentele mensenrechten.

Burgerrechten worden bepaald door een politiek-juridisch systeem dat kan variëren van land tot land, van streek tot streek zelfs. Ze zijn tevens gebonden aan de historische context en tijdsgeest. De uitoefening van deze rechten vereist bepaalde staatsstructuren, institutionele structuren, vormen van overleg en inspraak, gedragspatronen en ruimte voor sociale strijd. Participatie in het openbare leven moet uitgaan van het fundamentele principe "het recht op het hebben van rechten".

De fundamentele of universele mensenrechten zijn noch tijds- noch plaatsgebonden. Ze zijn inherent verbonden aan het feit mens te zijn. Mens-zijn in Brazilië is fundamenteel niet verschillend dan mens-zijn in Japan of Europa, Kongo of Verenigde Staten van Amerika. Zelfs zij, wier burgerrechten worden miskend, hebben fundamentele rechten om als mens erkend en gewaardeerd te worden, afgezien van herkomst, sociale of economische status, huidskleur, etc. Er bestaan geen superieure of inferieure mensen, mensen die recht hebben op meer rechten dan anderen, dit zijn concepten en oordelen die voortspruiten uit subjectieve perceptie. Het zijn rechten die onvervreemdbaar zijn voor elke mens op deze aarde, ook al weten we dat dit in de praktijk heel anders verloopt.

Ook zij die de meerderjarigheid nog niet bereikt hebben, en dus nog niet ten volle hun burgerrechten kunnen of mogen uitoefenen, hebben recht op deze fundamentele, universele mensenrechten, een logisch voortvloeisel uit hun hoedanigheid van mens-zijn.

In Brazilië werd in 1990 een Federale Wet (Lei Federal 8.069/1990) goedgekeurd die Artikel 227 van de in 1988, na beëindiging van de militaire dictatuur, in voege getreden nieuwe Grondwet nader bepaalde. Deze wet legt voor eens en altijd de fundamentele rechten van de minderjarigen vast, en kreeg daarom ook de naam "Estatuto da criança e do adolescente" (het Statuut van het Kind en de Jongere). Brazilië was hiermee één van de eerste landen ter wereld om de fundamentele rechten van minderjarigen vast te leggen in de Grondwet. Artikel 3 van deze Wet is heel duidelijk wat betreft de onvervreembare fundamentele rechten van de minderjarigen:

Art. 3º- Het kind en de jongere genieten van onvervreembare fundamentele rechten die eigen zijn aan hun hoedanigheid van menselijk wezen, zonder afbreuk te doen aan de integrale bescherming die in deze Wet nader wordt omschreven. Zij hebben bij wet en via alle mogelijke legale middelen recht op fysieke, mentale, morele en sociale ontwikkeling in alle vrijheid en waardigheid. (Lei Federal 8.069, de 13 de julho de 1990)

Ondanks deze wettelijk vastgelegde garantie zien we elke dag hoe het in de praktijk anders uitdraait. Kinderen en jongeren maken deel uit van de bevolkingsgroep die het meest te lijden heeft van armoede en socio-economische uitsluiting en uitbuiting. Elke dag opnieuw dienen jongeren zich te wapenen tegen deze bedreigingen in hun strijd ter overleving.

We zien dat jongeren onder 18 jaar een proportioneel grote groep uitmaken van het gemarginaliseerde en onder de armoedegrens levende deel van de totale bevolking. Er wordt nogal licht "vergeten" dat elk individu binnen deze bevolkingsgroep ook bepaalde fundamentele rechten heeft.

Miljoenen kinderen over heel de wereld wordt het recht ontzegd op degelijk onderwijs of sterven aan perfect te vermijden oorzaken zoals ondervoeding en daaruit voortkomende ziektes of het gebrek aan drinkbaar water of kwalitatieve gezondheidszorg.

---

* Consulente van de Pastoral do Menor de Alagoinhas op het vlak van planning, begeleiding van de uitvoering, evaluatie en systematisering van de sociale projecten en lerares aan het openbare onderwijsnet, geschiedkundige van opleiding en momenteel bezig met een post-graduaat Onderwijs in de Hedendaagse context aan de Universiteit van de Staat van Bahia. E-mail: felizvon@hotmail.com

Toch is het belangrijk te wijzen op het feit dat de miskening van de fundamentele rechten van de minderjarigen niet louter en alleen te wijten is aan socio-economische uitsluiting en armoede. Er zijn nog andere oorzaken die leiden tot de situaties van uitbuiting en marginalisatie. Deze oorzaken mogen niet over het hoofd gezien worden bij het zoeken naar structurele oplossingen voor het probleem.

In een land als Brazilië, met een enorm inkomensverschil tussen rijk en arm, bevinden heel wat jongeren zich in diverse risicosituaties. Veelal is een jongere onderhevig aan meer dan één risicosituatie zoals uitbuiting op de arbeidsmarkt, seksueel misbruik, op straat leven, discriminatie op etnisch of religieus vlak of op het vlak van geslacht etc. En dan zwijgen we nog van de slavenarbeid of gedwongen arbeid, dikwijls in zeer ongezonde en gevaarlijke omstandigheden (bijvoorbeeld in de steengroeven, suikerrietvelden, illegale fabriekjes...), de drugshandel, kinderhandel...

Er dient opgemerkt dat de moeilijke realiteit van vele minderjarigen in Brazilië historisch is, dus niet kenmerkend voor de huidige tijdsperiode. Van belang zijn ook de reëel bestaande opvattingen en denkbeelden binnen de maatschappij wat betreft rol en functie van de minderjarigen. Deze opvattingen kunnen evolueren in de tijd, maar kunnen ook verschillen naargelang sociale klasse.

Veel kinderen en jongeren worden in de verbeelding van de maatschappij aanzien als "gevaarlijk", als "bedreiging" voor de rust en orde van de goedmenende burger. Hierbij wordt geen rekening gehouden met het principe van gelijkheid van elk kind en jongere, van welke sociale klasse ook. Zij die zo denken, beschouwen het als normaal dat degenen die in slechte leefomstandigheden leven, altijd marginaal zullen blijven.

Gelijkheid staat hier niet gelijk met homogeniteit. Respect voor de verscheidenheid en de particulariteit van éénieder vormt de basis voor een open en democratische samenleving. Het recht op gelijkheid begint op de eerste plaats met een erkenning van het recht om verschillend te zijn.

Veranderingen zijn dus noodzakelijk. We kunnen niet ontkennen dat er de laatste jaren vooruitgang geboekt is, zowel op legislatief als op concreet vlak, maar als we de situatie van vele kinderen en jongeren aan een grondige en kritische analyse onderwerpen kunnen we enkel vaststellen dat er nog veel werk aan de winkel is wat betreft hun plaats in de constructie van de participatieve democratie. Het belang van educatieve projecten waarbij de kinderen en jongeren zelf centraal staan mag en kan hierbij niet onderschat worden.

STRAATHOEKWERK: UITDAGINGEN EN PERSPECTIEVEN

Van echte democratie kan pas sprake zijn wanneer de fundamentele mensenrechten voor iedereen gerespecteerd worden. Van dit laatste zijn we in Brazilië nog altijd ver verwijderd.

De burgerdemocratie is in Brazilië nog steeds in grote mate een schijn-democratie waarin vooral minderjarigen een ondergeschikte rol vervullen.

Wanneer we het sociale systeem analyseren dat oorzaak is van deze situatie, ontdekken we een pervers en doelbewust mechanisme dat miljoenen Brazilianen in een uiterst delicate situatie vasthoudt.

Wanneer we de situatie van het land, en in het bijzonder die van onze stad Alagoinhas, bestuderen vanuit bovengeschetst perspectief, komen we tot nieuwe inzichten wat betreft de voorgeschiedenis van onze jongeren, hun afkomst uit gezinnen met beperkte koopkracht en lage scholing, in de meeste gevallen werkloos. Deze mensen wonen aan de periferie van de stad, waar conflicten en geweld schering en inslag zijn, zonder de minste infrastructuur op het vlak van cultuur, sport, ontspanning, urbanisatie of waardige woonomstandigheden. De scholen, die in feite de sociale insluiting zouden moeten bevorderen, maken in vele gevallen deel uit van het systeem van sociale uitsluiting omdat het onderwijs niet gezien wordt als een sociaal belangrijke factor.

Al deze factoren dragen ertoe bij dat kinderen en jongeren op steeds jongere leeftijd naar de straten en pleinen van de stad trekken waar ze zich "nuttig" of "baas van hun eigen wereld" voelen, waar ze hun directe verlangens kunnen bevredigen, hun "honger" kunnen bevredigen naar het hebben. Het gevolg van dit alles is dat de banden met de familie of de lokale gemeenschap verslechteren of zelfs wegvallen en dat in de overlevingsstrijd de wetten worden overtreden door bijvoorbeeld verkoop van verdovende middelen of allerlei vormen van diefstal. Deze kinderen en jongeren blijven ook meestal van school weg en vervallen dikwijls in kinderarbeid.

In deze context poogt de Straathoekwerking van de Pastoral do Menor de Alagoinhas toenadering te zoeken tot deze jongeren, zowel jongens als meisjes, met als doel een vertrouwensrelatie op te bouwen waarin stimulansen aangeboden worden ter bevordering van het verlangen naar en het geloof in de eigen mogelijkheden om een levensproject te ontwikkelen. De kinderen en jongeren worden op professionele wijze

begeleid naar sociaal aanvaardbare alternatieven voor hun levensonderhoud, met nadruk op het terug aanhalen van banden met de familie en de lokale gemeenschap.

Voor en samen met de jongeren organiseren we onder andere schoolbezoeken met als doel hen te doen nadenken over hun rol en houding en hen te helpen bij het heropnemen van de schoolactiviteiten. We begeleiden de jongeren en de families bij hun zoektocht naar een vernieuwde integratie. We bemiddelen bij openbare instellingen en diensten om de jongeren meer kansen te geven deel te nemen aan educatieve en/of culturele manifestaties.

Gedurende deze activiteiten ontvangen onze straathoekwerkers constante informatie van de jongeren zelf. Ze vertellen dat sommige jongeren verplicht worden door bepaalde volwassenen om op auto's te passen of ze te wassen. Nadien zijn ze dan verplicht om de helft van het verdiende geld af te geven aan hun opdrachtgever. Anderen worden ingezet in de handel van verdovende middelen die vooral voor enkele grote drugshandelaars veel geld opbrengt. Ze vertellen ook dat indien één van de jongeren zich bewust wordt van de risico's en uit deze handel wil stappen, ze bedreigd en vervolgd worden, soms met de dood tot gevolg.

Ondanks de moeilijke omstandigheden waarin we moeten werken, kunnen we toch enkele mooie resultaten voorleggen. Van de 78 jongens en meisjes waarmee we rechtstreeks contact hebben, loopt 70% school, 90% is erin geslaagd alle officiële documenten up-to-date te hebben, 12 stopten er met werken (bewaken en wassen van auto's, het aan huis leveren van aankopen op de markt) en zijn teruggekeerd naar hun families, 7 nemen er deel aan federale opvangprogramma's, 5 hebben er de bedelarij verlaten en zijn opgenomen in een Programma van Wijkateliers in de lokale gemeenschap georganiseerd door de Pastoral do Menor en 7 jongeren traden toe tot de formele beroepsmarkt.

De Pastoral do Menor heeft natuurlijk niet de pretentie om een dergelijk complex probleem alleen te lijf te gaan. We beseffen dat onze actie een grotere impact heeft indien we samenwerken met de civiele maatschappij, de overheid en de bevoegde diensten voor de bescherming van de minderjarigen. De problematiek van kinderen en jongeren belangt iedereen aan, zij zijn de absolute prioriteit, zoals de speciale kinderen- en jongerenwet van Brazilië stipuleert in artikel 4.

(Marilsa Lopes dos Santos
Coördinatrice van de Straathoekwerkers
Pastoral do Menor de Alagoinhas - PAMA)
(Vertaling gemaakt door Guy De Nocker, waarvoor onze oprechte dank!)

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Giften voor het straatkinderenproject van Freddy Goven in Alagoinhas kan je steeds overmaken via een overschrijving of via een permanente opdracht op rekening: **000-0173311-69**
van PROMA, Vorstlaan 199 te 1160 Brussel, met volgende vermelding:

PR 63.70.82 Fr. Goven / Braz.

Indien het jaarlijkse totaal van je giften minstens **30 euro** (*) bedraagt, ontvang je automatisch een fiscaal attest.

(*)Deze 30 euro kost u dank zij het fiscaal attest in werkelijkheid slechts zo'n 15 euro (ongeveer 600 BEF). Houd hiermee rekening wanneer je het bedrag dat je écht wil delen gaat bepalen!

DAN K JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Het afdrucken van de nieuwsbrief werd gesponsord door

comkreet®
c o m m u n i c a t i e b u r e a u

Een bedrijf van de E-SO nv groep
Lange Leemstraat 372 – 2018 Antwerpen
Tel. 03 201.93.10 - www.comkreet.be

Verkoop, installatie en onderhoud van hard- en software, netwerken en beveiliging – info@comkreet.be
Marketing advies, grafische communicatie en webdesign – design@comkreet.be